

BAJ-2901

Seat No. _____

M. R. S. (Sem. - II) Examination
April / May - 2014
Conceptual Studies In Social Science
Core Paper - III

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે સાત) ૧૪
- (૧) સમાજશાસ્ત્ર એટલે શું ?
- (૨) ઉદારીકરણની સમજ આપો.
- (૩) ગ્રામપંચાયતની ફરજો જણાવો.
- (૪) સંસ્કૃતિ એટલે શું ? તેના લક્ષણો જણાવો ?
- (૫) ગાંધીજીનો ટ્રસ્ટિશિપની વિચારધારા ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૬) મનની સંકલ્પનાની સમજ આપો.
- (૭) રાષ્ટ્રપતિની ચૂંટણી કોણ કરે છે ? અને હાલના રાષ્ટ્રપતિપદે કોણ નિયુક્ત છે ?
- (૮) મિશ્ર અર્થતંત્રની વિભાવના જણાવો ?
- ૨ (૧) સામાજિક કાર્યકર તરીકે કાર્યકર્તાએ સમાજશાસ્ત્રનો અભ્યાસ ૧૪ કરવો જરૂરી છે ? શા માટે ? સમજાવો.
- (૨) અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેની વ્યાખ્યા આપી અન્ય શાસ્ત્રો સાથે તેના સંબંધની ચર્ચા કરો.
- (૩) ગાંધીજીના ધાર્મિક અને શૈક્ષણિક વિચારોની પ્રવર્તમાન સમયમાં તેની સાર્થકતા સમજાવો.

BAJ-2901]

1

[Contd...

- ૩ (અ) રાજ્ય સંસ્થાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ જણાવી વિવિધ રાજ્ય ૧૪
વ્યવસ્થાઓની ટૂંકમાં સમજ આપો.
(બ) માનવ વિકાસના તબક્કાઓ સમજાવી, માનવ વિકાસમાં વાતાવરણની
અસરની ટૂંકમાં સમજૂતી આપો.

અથવા

- ૩ (અ) અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસની અગત્યતા સમજાવો. ૧૪
(બ) ભારતમાં સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓ જણાવી, પંચાયતીરાજનું માળખું
જણાવી, ગ્રામપંચાયતની સમજ આપો. (રચના, ચૂંટણી, કાર્યો)

- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
(૧) સામાજિક પરિવર્તન.
(૨) ગાંધીજીનો અર્થશાસ્ત્રીય વિચાર - વિકેન્દ્રીકરણ.
(૩) માનવ વિકાસમાં સામાજિકરણની પ્રક્રિયા.

- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે બે) ૧૪
(૧) સમાજ એટલે શું ? સામાજિક સંસ્થાઓ જણાવી, વર્ગ વ્યવસ્થાની
સમજૂતી આપો.
(૨) મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા અને અર્થ આપી મનોવિજ્ઞાનમાં ઉપયોગી
અભ્યાસ પદ્ધતિ જણાવી કોઈ એક વિશે સમજાવો.
(૩) આધુનિક યુગમાં અર્થતંત્રને સક્ષમ બનાવવા વૈશ્વિકરણ અને ખાનગીકરણ
એ મહત્વની નવી તરાહ છે. સમજાવો.